

การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์เพื่อส่งเสริมทักษะ
การคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

**Design of Art Learning Activity Package Management Based on Loose
Parts Concept to Promote Creative Thinking
Skills for Early Childhood**

จันทนา ชัยโอภาณนท์ และ โสมฉาย บุญญานันต์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Jantana Chaiopanon and Soamshine Boonyananta

Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Jchaiopanon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ และวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับนำมาออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ 2) ออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เป็นการวิจัยและพัฒนา Research & Development กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ จำนวน 3 ท่าน และ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางด้านศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ และ 2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางด้านศิลปะ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ และวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับนำมาออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 ขั้นตอน เป็นองค์ประกอบที่ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมจะต้องจัดเตรียมก่อนเริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมกับเด็ก ๆ และ 2) การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เป็นขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก ๆ สิ่งสำคัญของการออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ คือ การเลือก และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 7 ประเภทขึ้นไป เช่น ดิน ไม้ หิน พลาสติก โลหะ แก้ว และผ้า เป็นต้น จะต้องเป็นวัสดุที่สามารถ หยิบ จับ เคลื่อนย้าย หรือ ประกอบขึ้นใหม่ได้ ซึ่งมีความแตกต่างจากกิจกรรมศิลปะแบบเดิมที่เด็กจะต้องสร้างสรรค์ให้เสร็จเพียงครั้ง

* วันที่รับบทความ : 9 ธันวาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 18 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 21 ธันวาคม 2567

Received: December 9 2024; Revised: December 18 2024; Accepted: December 21 2024

เดียว ดังนั้น วัสดุอุปกรณ์จะต้องสามารถเคลื่อนย้ายและสร้างใหม่ได้ และจะต้องมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้; ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์; ทักษะการคิดสร้างสรรค์; เด็กปฐมวัย

Abstract

This research aimed: 1) To study the form of art learning activity sets based on Loose Parts concept and to analyze the learning management methods for designing art learning activity sets based on Loose Parts concept. 2) To design art learning activity sets based on Loose Parts concept. The sample groups are: 1) Experts in organizing learning experiences based on Loose Parts concept and 2) Experts in organizing learning experiences in art for early childhood, selected by specific method (Purposive Sampling). The research instruments are: 1) Interview form for experts in organizing learning experiences based on Loose Parts concept and 2) Interview form for experts in organizing learning experiences in art.

The research results found that 1) The form of the art learning activity set based on Loose Parts concept and the analysis of the learning management methods for designing the art learning activity set based on Loose Parts concept. There are 6 steps in total. These are the components that teachers or event organizers must prepare before starting to organize activities with children and 2) Designing the art learning activity set based on Loose Parts concept is the process of organizing activities for children. The important thing in designing the art learning activity set based on Loose Parts concept is selecting and preparing materials and equipment that are different in at least 7 types, such as soil, wood, stone, plastic, metal, glass, and fabric, etc. It must be materials that can be picked up, moved, or reassembled. This is different from traditional art activities that children must create and complete only once. Therefore, materials and equipment must be able to be moved and rebuilt, and must be consistent with the learning activities.

Keywords: Learning Activity Package; Loose Parts Concept Art; Creativity; Early Childhood

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อม สังคม เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีความซับซ้อน และมีการแข่งขันสูง จึงส่งผลให้การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเกิดความคาดหวังทางการศึกษาของพ่อแม่ ผู้ปกครองในยุคปัจจุบันที่ต้องการเตรียมเส้นทางทางการศึกษาของลูกอย่างดีที่สุดและรวดเร็วที่สุด เร่งให้เด็กมีความพร้อมในการเรียน เขียน อ่าน และคำนวณก่อนวัยอันควรเพื่อเตรียมตัวสอบเลื่อนระดับชั้นเรียนชั้นประถมศึกษา คำนิยมดังกล่าวส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการที่ล่าช้าทั้งทางด้านสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และการปรับตัว เกิดภาวะเครียด ขาดความกระตือรือร้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้ (สุทัศน์ ภูมิภาค, 2562 : ออนไลน์) เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่

เรียนรู้ผ่านการเล่น ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า (ศศิลักษณ์ ขยันกิจ อุไร वास ปรีดีดิลก และแสงทิศา ไชยยศ, 2561 : 371) นอกจากการเล่น ปั้นทอง นันทะลาด (2560 : 6) ได้กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดกระบวนการพัฒนาสมอง ช่วยให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย ลด ความกดดัน พัฒนาสมองส่วนอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา กระตุ้นให้เด็กสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็น ส่วนช่วยในการตั้งศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ จึงเกิดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ตามแนวคิดลูสปาร์ตส์ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างศิลปะและแนวคิดลูสปาร์ตส์ ซึ่งแนวคิด ลูสปาร์ตส์เป็นการส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัย สร้างโอกาสให้เด็กได้สำรวจ กระตุ้นความสนใจต่อ สิ่งรอบตัว เรียนรู้จากการเล่นกับวัสดุต่าง ๆ (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2564 : 17)

การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสปาร์ตส์ (Loose Parts) เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะ แบบปลายเปิด จากวัสดุอุปกรณ์รอบตัวที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่สามารถหยิบจับ เคลื่อนย้าย ตลอดจนนำมาผสมผสาน ประยุกต์ หรือออกแบบใหม่จนเกิดเป็นผลงานศิลปะของตนเองได้อย่างอิสระตาม ความคิดสร้างสรรค์หรือความสนใจของตนเอง การเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสปาร์ตส์ จึงสามารถช่วยส่งเสริม ทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะ 4C ที่เด็กพึงมีในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบไป ด้วย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการทำงานร่วม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทักษะในการ สื่อสารทั้งการพูด จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า กิจกรรมการเล่นลูสปาร์ตส์เป็นกิจกรรมที่เด็ก สามารถใช้วัสดุได้หลากหลายวิธีและเปลี่ยนการเล่นได้อย่างอิสระ ช่วยกระตุ้นจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ของเด็กช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะทางอารมณ์และทักษะด้านอื่นอย่าง ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ (พัทธ์ สุทธิบุญ, 2564 : 34) ดังนั้น การเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสปาร์ตส์ จึงเป็นการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ส่งเสริมพัฒนาการ และทักษะในด้านต่าง ๆ (Davis, 2015 : ออนไลน์) จากการศึกษาบทความในต่างประเทศ Amy Fix (2021 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมศิลปะกับการเล่นลูสปาร์ตส์ว่าเป็นรูปแบบกิจกรรม ศิลปะ และการเล่นแบบปลายเปิด เด็กสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างอิสระ จากวัสดุอุปกรณ์ที่เคลื่อนย้าย ได้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงาน โดยไม่มีข้อบังคับสามารถกระตุ้น การมองเห็นของเด็กจากมุมมองต่าง ๆ ในการ สร้างสรรค์ผลงาน ให้เด็กรู้จักสังเกตและสำรวจวัสดุในการทำงานส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สร้างความ ภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมทักษะการคิด แก้ไขปัญหา และการวางแผนความคิดในขณะ ปฏิบัติกิจกรรม (Early Excellence Inspirational Learning, 2020 : ออนไลน์)

จากการศึกษาข้างต้น พบว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อการส่งเสริมตัวเด็กให้มีความสมบูรณ์ เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นต้นเหตุของลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็ก นับตั้งแต่การเป็น ผู้มี อารมณ์สุนทรี มองโลกในแง่ดี ใฝ่เรียนรู้ ชอบการค้นคว้าทดลอง มีความคิดริเริ่ม ภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเอง ลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ (Creative Experience) จากผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัว (กรภัสสร อินทรบำรุง, 2563 : 11) ผู้วิจัยจึงมีความต้องการในการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อ พัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์นั้นเป็น กิจกรรมศิลปะที่แตกต่างไปจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ใช้ในการส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัยเป็นการให้เด็กได้ลงมือสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุที่แตกต่างและหลากหลาย ผลงานของเด็กจะสามารถ เคลื่อนย้าย ประกอบ ต่อเติมได้ เป็นผลงานที่สามารถนำกลับมาสร้างสรรค์ใหม่ได้ตลอดตามความต้องการ จึง ทำให้เกิดความท้าทายแก่เด็ก ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหา การคิด สร้างสรรค์ รู้จักสังเกตสิ่งของรอบตัวและนำประยุกต์ใช้ในงานศิลปะได้อย่างสร้างสรรค์ สอนให้มีทักษะและการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้เด็กเติบโตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต้องมีความพร้อมในการ ปรับตัวมีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ และวิเคราะห์วิธีการ การจัดการเรียนรู้สำหรับนำมาออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์
2. เพื่อออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด สร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการวิจัย

1. การเก็บข้อมูล

- 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตาม แนวคิดลูสพาร์ตส์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) ดำเนินการเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

สำหรับเด็กปฐมวัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และนำประเด็นที่ได้มาทำการอภิปรายผล

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

จำนวน 3 ท่าน

ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเด็นข้อคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นการแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบไปด้วย

เด็กปฐมวัย

ປຣຸມວັຍ

3. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ประสบการณ์การเรียนรู้ทางด้านศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

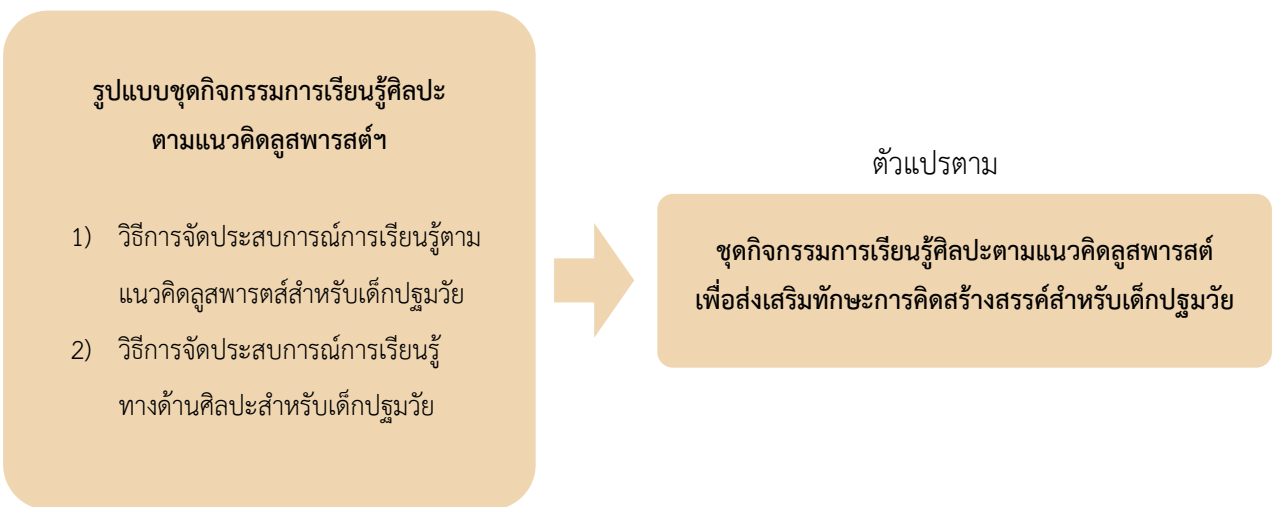
สำหรับเด็กปฐมวัย

3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ และวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับนำมาออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์

1.1 กิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย บูรณาการเนื้อหาสาระต่าง ๆ ให้มีความน่าสนใจ โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือกลุ่ม เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง เรียนรู้จากเรื่องของตนเองไปสู่เรื่องสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 สาระ คือ 1) เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก 2) บุคคลและสถานที่แวดล้อม 3) ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4) สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก รวมไปถึงเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นกิจกรรมเชิงปฏิบัติที่เน้นให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เมื่อได้หัวข้อการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้สอนหรือผู้ปกครองสามารถกำหนดรายละเอียด

ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาและส่งเสริม อาจกำหนดจากการสังเกตความสนใจของเด็ก ๆ หรือการพูดคุย สอบถามสิ่งที่เด็กสนใจ และปรับตามความเหมาะสม

1.2 การจัดสภาพแวดล้อม ควรจัดพื้นที่ในการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่คล่องตัวให้อิสระแก่เด็กอย่างเต็มที่แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตที่ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมสามารถดูแลและเข้าถึงได้เป็นพื้นที่ที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เด็กในการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดความอยากรู้ อยากเห็น เรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน อีกทั้งยังต้องใส่ใจเรื่องความสะดวกและความปลอดภัย

1.3 สื่อการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก อีกทั้งยังเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการ เสริมสร้างความคิด และจินตนาการ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. วัสดุอุปกรณ์ เป็นสิ่งที่สามารถหยิบ จับ สัมผัสได้ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นวิธีการคิด การสร้างสรรค์ มีความหลากหลายและแตกต่างกัน ทั้งประเภทของวัสดุ ขนาด สี พื้นผิว วิธีการใช้ และจะต้องมีความสอดคล้องกับเรื่องที่เด็กเรียนรู้ โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์จะต้องมีวัสดุที่แตกต่างกันตั้งแต่ 7 ประเภทขึ้นไป ได้แก่ กระดาษ ดิน ไม้ ผ้า พลาสติก หิน แก้ว โลหะ ดูกตา อาหาร และประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์จะต้องเพียงพอต่อการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คำนึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ มีขนาดที่เหมาะสมไม่เล็กจนเกินไป และไม่มีขอบมุมแหลมคมที่เป็นอันตราย และ 2. สื่อการสอน เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย กระตุ้นความสนใจ ความอยากรู้ให้แก่เด็ก การให้เด็กได้เห็นภาพหรือตัวอย่างผลงานนั้น สามารถช่วยให้เด็กเกิดกระบวนการคิดที่ตรงกันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน

1.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ โดยจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ โดยอาจเรียงขั้นตอนการจัดกิจกรรมได้ ดังนี้ 1) แนะนำเนื้อหาการเรียนในครั้งนี้ 2) แนะนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการใช้ 3) สาธิต หรืออาจมีภาพตัวอย่างผลงาน 4) เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมอย่างอิสระด้วยตนเองภายใต้การดูแลของครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรม 5) สังเกต ช่วยเหลือ ชี้แนะ ตามความเหมาะสม 6) เปิดโอกาสให้เด็กนำเสนอผลงาน อธิบายสิ่งที่ตนเองได้ทำ และ 7) ประเมินสิ่งที่เด็กได้รับการสังเกต หรือสัมภาษณ์

1.5 การส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้และเล่นกับของเล่นแบบปลายเปิด จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความหลากหลาย ทั้งเรื่องขนาด สี สัน และพื้นผิว สามารถสร้างสรรค์ได้หลากหลายรูปแบบ สอดแทรกปัญหาให้เกิดกระบวนการคิด การตั้งคำถาม และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

1.6 การวัดและประเมินผล การประเมินสำหรับเด็กปฐมวัยที่ดีจะต้องติดตามดูกระบวนการเรียนรู้มากกว่าตัดสินว่าเด็กทำได้หรือไม่ได้ เน้นกระบวนการและพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็ก โดยสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น สังเกตพฤติกรรมกระบวนการทำงาน ความคิด ความเข้าใจต่าง ๆ พูดคุยถึงผลงานหรือสิ่งที่เด็กได้ทำ และอาจดูจากแฟ้มสะสมผลงาน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดลูสพาร์ตส์^๑ นั้นมีองค์ประกอบทั้งหมด 6 ข้อ โดยองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมจะต้อง**ทำการจัดเตรียมก่อนเริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมกับเด็ก ๆ** ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1. ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ตามความสนใจ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก โดยเริ่มจากเรื่องใกล้ตัวสู่เรื่องไกลตัว 2. ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ให้สะอาดปลอดภัย โปร่ง เติมน้ำ สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ จัดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน สะดวกต่อการใช้งาน มีสีสันสดใสเพื่อดึงดูดความสนใจและการเรียนรู้ของเด็ก ในส่วนของวัสดุอุปกรณ์สำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์มีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนรู้ โดยจะต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 7 ประเภทขึ้นไป เช่น ดิน ไม้ หิน พลาสติก โลหะ แก้ว และผ้า เป็นต้น เป็นวัสดุที่สามารถ หีบ จับ เคลื่อนย้าย หรือประกอบชิ้นใหม่ได้ ซึ่งแตกต่างจากกิจกรรมศิลปะแบบเดิมที่จะต้องสร้างสรรค์ให้เสร็จเพียงครั้งเดียว ดังนั้น วัสดุอุปกรณ์จะต้องสามารถเคลื่อนย้ายและสร้างใหม่ได้ และจะต้องมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ มีขนาดที่เหมาะสมไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป มีสีสันที่สดใส พื้นผิวหลากหลายเพื่อให้เด็กได้สัมผัสและเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรงที่ได้รับ และจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เมื่อเตรียมหัวข้อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม และวัสดุอุปกรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้วครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมก็จะเข้าสู่ และ 3. ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมเตรียมวิธีการในการประเมินกิจกรรมสำหรับเด็ก ๆ โดยอาจจากการสังเกตและประเมินตามพัฒนาการที่เกิดขึ้นขณะเด็กทำกิจกรรม

2. เพื่อออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

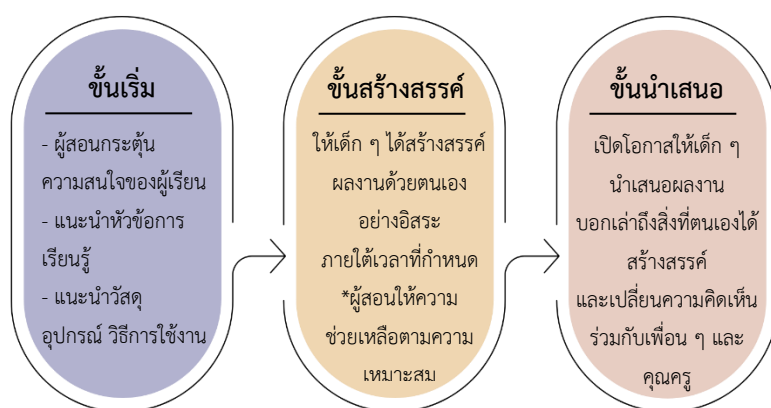
2.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งหมด 10 ครั้ง โดยแบ่งเป็น ประสิทธิภาพเดียว 5 ครั้ง และประสิทธิภาพกลุ่ม 5 ครั้ง ใช้เวลาในการทำกิจกรรมครั้งละประมาณ 45-60 นาที

2.2 วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ แบ่งออกเป็น 7 ชนิด ได้แก่ ไม้ กระดาษ ดิน หิน พืช ผัก ผ้า และสัตว์ สื่อการสอน ได้แก่ แฟลชการ์ด ตัวอย่างผลงานศิลปะ

2.3 เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย แบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย แบบสำรวจความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผลงานศิลปะสำหรับ

เด็กปฐมวัย ตารางแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ฯ และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ฯ

2.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นเริ่ม (5-10 นาที) เริ่มจากครูผู้สอนกระตุ้นความสนใจของเด็ก โดยการเล่านิทาน เล่นเกม หรือฟังเพลง ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นครูจึงแนะนำการ์ด 4 หัวข้อให้แก่เด็ก ๆ และถามเด็ก ๆ ว่าอยากเลือกทำอะไร จากนั้นจึงแนะนำวัสดุอุปกรณ์ วิธีการใช้ และข้อควรระวัง (โดยในครั้งแรกอาจมีการสาธิตวิธีการทำด้วยวัสดุที่มีให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่าง) ขั้นสร้างสรรค์ (30-40 นาที) เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกวัสดุอุปกรณ์ที่ตนเองสนใจ และดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ โดยระหว่างนั้นครูอาจใช้คำถามเพื่อแลกเปลี่ยนถึงผลงาน คอยให้คำปรึกษา และช่วยเหลือเมื่อจำเป็น สุดท้ายขั้นนำเสนอ ให้เด็ก ๆ ได้นำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ๆ และคุณครู จากนั้นครูผู้สอนจึงให้เด็กประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมและช่วยกันเก็บวัสดุอุปกรณ์ และทำความสะอาด ในส่วนของการประเมินครูผู้สอนประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ขณะเด็กทำกิจกรรม

ภาพที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ฯ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก ๆ โดยขั้นเริ่มเป็นการแนะนำหัวข้อการเรียนรู้ประกอบกับสื่อการสอนที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจและแรงบันดาลใจให้แก่เด็ก ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น วิดีโอสื่อการสอน การ์ตูน นิทาน เกมการศึกษา ฯลฯ จากนั้นจึงเริ่มแนะนำวัสดุอุปกรณ์ โดยจะต้องนำเสนอวัสดุอุปกรณ์ให้ชัดเจน อาจทำการสาธิตให้ดู มีภาพตัวอย่างการใช้งานหรือตัวอย่างผลงานเมื่อเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจต่อการใช้งานและเกิดความปลอดภัยต่อผู้เรียน

จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นสร้างสรรค์ผลงาน เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้เลือกวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานตามความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการของตนเอง ภายในเวลาที่กำหนด ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมมีหน้าที่ในการสังเกตการ ดูแล และให้ความช่วยเหลือได้ตามความเหมาะสม เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมนำเด็ก ๆ เข้าสู่ขั้นนำเสนอ เพื่อให้เด็ก ๆ ได้บอกเล่าถึงสิ่งที่ตนเลือกทำ วิธีการเลือกและจัดการกับวัสดุอุปกรณ์แก่เพื่อน ๆ และคุณครู โดยคุณครูหรือผู้จัดกิจกรรมอาจใช้เวลาในช่วงนี้บันทึกสิ่งที่เด็กบอกเล่า เพื่อเป็นการประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา รวมไปถึงความสามารถในการจัดการกับวัสดุอุปกรณ์ จากนั้นจึงช่วยกันเก็บวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งนี้ กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์เป็นกิจกรรมที่มีวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายซึ่งจะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้เป็นอย่างดี ให้เด็กได้รู้จักคิด แก้ไขปัญหาจากวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย โดยครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมอาจส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นได้ด้วยการเพิ่มโจทย์ในการทำงาน เพิ่มวัสดุที่มีความแปลกใหม่ที่เด็กไม่เคยได้ลองใช้เพื่อช่วยให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิด แก้ไขปัญหา ซึ่งนำไปสู่กระบวนการของการคิดสร้างสรรค์ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ และวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับนำมาออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ พบว่าการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้เด็กเติบโตไปอย่างมีคุณภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ รวมไปถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ทางด้านการสอนเด็กไม่ต่ำกว่า 5 ปี ดังที่ ขนิษฐา บุณนาค (2562 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์เปรียบเสมือนการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา และมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะต้องมีการเตรียมการจัดสภาพแวดล้อมหรือแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ให้มีความสนุกสนาน และมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย (นิมล วงศ์อินพ้อ และสทิพร เขาวนชัย, 2565 : 308) นอกจากสภาพแวดล้อมแล้วสื่อการเรียนการสอนยังเป็นตัวกลางเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นหนังสือนิทาน เครื่องเสียง ภาพถ่าย ภาพยนตร์ ซอล์ก กระดานดำ การสาธิต การทดลอง เกม กิจกรรมต่าง ๆ ฯลฯ จึงกล่าวได้ว่าสื่อที่มีความสำคัญช่วยในการเสริมสร้างพัฒนาการด้านการเรียนรู้ให้กับเด็กในระดับปฐมวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยตอบสนองต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี (รัชนิ โพธิ์ทา, 2555 : 44) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ โดยจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ดังที่ ขนิษฐา บุญนาค (2562 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีสิ่งที่ต้องคำนึงอยู่หลายประการ ดังนี้ ต้องจัดในรูปแบบบูรณาการผ่านการเล่น (การเล่นอย่างมีความหมาย) และเรียนรู้อย่างหลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เด็กอยู่ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก จัดกิจกรรมให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ เป็นต้น การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัยที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้นั้น จะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น ได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดแทรกปัญหาให้ได้คิด วิเคราะห์ และแก้ไข ดังที่ กรภัสสร อินทรบำรุง (2563 : 18) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็กนั้น ครูผู้สอนจะต้องให้เด็กได้เลือกทำสิ่งที่ตนเองอยากทำตามความสนใจ ผ่านประสบการณ์โดยตรง กระตุ้นให้เด็กรู้จักแสวงหาวิธีการและทางเลือกที่หลากหลายสำหรับกิจกรรมต่างๆ ที่ทำ การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการสอบถามการตรวจผลงาน หรือการสอบ (Berry, 2008 : ออนไลน์) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และนำผลมาจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านเป็นรายบุคคล และจะต้องมีการบันทึกและรวบรวมไว้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่เด็ก ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของเด็กแต่ละคนให้ถึงขั้นสูงสุด และเพื่อรายงานผู้ปกครองต่อไป

2. ผลการออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์สท์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในรูปแบบปลายเปิด บูรณาการการเล่นและกิจกรรมศิลปะ โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแนวคิดลูสพาร์สท์นั้นเป็นการส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัย สร้างโอกาสให้เด็กได้สำรวจ กระตุ้นความสนใจต่อสิ่งรอบตัว เรียนรู้จากการเล่นกับวัสดุต่าง ๆ (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564 : 16) โดยลักษณะการจัดการเรียนรู้เป็นรูปแบบกิจกรรมที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติเปิดโอกาสให้เด็กได้

ทดลองในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอย่างอิสระ จากวัสดุอุปกรณ์ที่แตกต่างกัน สามารถจัดวาง เรียง บันทึ ต่อ ได้ตามจินตนาการ โดยจุดเด่นของกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ คือ เด็ก สามารถหยิบจับ เคลื่อนย้าย ตลอดจนนำมาผสมผสาน ประยุกต์ หรือออกแบบใหม่ เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ได้อย่างไร้ชัดจำกัด ดังนั้น การเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ จึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ส่งเสริมพัฒนาการ และทักษะใน ด้านต่าง ๆ (Davis, 2015 : ออนไลน์) โดยจัดกิจกรรมผ่านสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากเรื่องที่ เกี่ยวกับตัวเด็กเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 40) ผ่านวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่น ไม่มี โครงสร้าง สามารถเคลื่อนย้าย ออกแบบจัดวางหรือแยกออกจากกันได้หลากหลายวิธี ประกอบด้วยวัสดุ 7 ประเภท (Ronnie's Preschool, 2021 : ออนไลน์) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยให้เด็กรู้จักการเชื่อมโยงการ กระทำต่าง ๆ เรียนรู้ในเรื่องของความสัมพันธ์ มีโอกาสในการแก้ปัญหามากขึ้น เน้นให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับวัตถุและนำไปสู่การเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องของวัตถุ นั้นได้ด้วยตัวเอง โดยมีครูผู้สอน หรือผู้จัดกิจกรรมเป็นผู้จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมกับช่วงอายุ ของเด็ก ทั้งขนาด สี รูปร่าง รูปทรง และผิวสัมผัส เมื่อใช้วัสดุอุปกรณ์เสร็จควรสอนให้เด็ก ๆ จัดเก็บด้วยตนเอง ให้เรียบร้อย เพื่อให้ง่ายต่อการใช้งาน และเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองอย่างอิสระ ภายใต้อาณาที่กำหนด โดยมีครูผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมคอยสนับสนุน ชี้แนะ ให้คำแนะนำตามความเหมาะสม ทน เขตกัน (2550 : 29-30 อ้างจาก ประวิทย์ จำปาทอง, 2531 : 18) ควรคิดเสมอว่าผลงานนั้นเป็นผลงาน ของเด็ก เด็กมีพัฒนาการต่าง ๆ ตามลำดับขั้นของอายุ ครู ผู้ปกครอง ไม่ควรนำผลงานของเด็กเปรียบเทียบกับ ตนเองหรือคนอื่น เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จสิ้นเปิดโอกาสให้เด็กได้นำเสนอผลงานของตนเอง บอกเล่าเรื่องราว สิ่งที่ตนเองได้สร้างสรรค์ขึ้น แลกเปลี่ยนความคิด เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก และภาคภูมิใจใน ผลงานของตนเอง กระบวนการสุดท้ายครูจะทำการประเมินเด็ก ๆ จากการสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ คิดสร้างสรรค์ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ หรือการใช้แบบสำรวจ (ประดินันท์ อุปรมัย และสมร ทองดี, 2550 : 197) ดังนั้น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริม ทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย จึงเป็นชุดกิจกรรมที่จะได้ลงมือสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริม ทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย กระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาด้วย ตนเอง รู้จักสังเกตสิ่งของรอบตัวและนำไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ สอนให้เด็กมีทักษะ และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รู้จักคิดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การนำชุดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ฯ ไปใช้นั้น ผู้จัดกิจกรรมหรือครูผู้สอน ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อม บริบท สังคม วัฒนธรรม และพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อยตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และเกิดประสิทธิภาพแก่เด็กมากที่สุด

1.2 ชุดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพาร์ตส์ฯ เป็นชุดกิจกรรมที่มีวิธีการจัด หรือขั้นตอนการจัดที่ไม่ซับซ้อน สามารถใช้ได้กับเด็กหลายวัย ดังนั้นผู้จัดกิจกรรมหรือครูผู้สอนจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าเด็กจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้จัดกิจกรรมหรือครูผู้สอนสามารถช่วยเหลือได้ตามความเหมาะสมและไม่เป็นการบงกชความคิดหรือสมาธิของเด็ก รวมไปถึงการจัดการเรียนรู้นั้นควรได้รับความร่วมมือ จากทุก ๆ ฝ่าย ได้แก่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และร่วมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้อันดีต่อกัน

1.3 การประเมินพัฒนาการนั้น ควรประเมินให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กในครั้งต่อ ๆ ไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกันในการทำกิจกรรมและประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนในการทำกิจกรรมและการวิจัย ภายใต้โครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต วช. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2567

เอกสารอ้างอิง

- กรภัสสร อินทรบำรุง. (2563). ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมอย่างไรในอนุบาล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 18 (1), 9-30.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2567. แหล่งที่มา: http://academic.obec.go.th/images/document/1590998426_d_1.pdf

- ชนิษฐา บุนาค. (2562). แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://www.youngciety.com/article/journal/experience-plan.html>
- นิกรมล วงศ์อินพ้อ และ สติรพร เชาวนชัย. (2565). การศึกษาสภาพและแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7 (8), 307-321.
- ทน เขตกัน. (2550). นวัตกรรมการศึกษาชุด เทคนิค “สอนศิลปะอย่างสร้างสรรค์” โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี่จำกัด.
- ปิ่นทอง นันทะลาด. (2560). ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/209B55aQ0111F5O94n42.pdf>
- ประดินันท์ อุปรมัย และ สมร ทองดี. (2551). แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา. ใน *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา หน่วยที่ 1-8*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พัทธ์ สุทธิบุญ. (2564). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นแบบชี้แนะร่วมกับลูกสฟารตส์นอกห้องเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นแบบร่วมมือรวมพลังของเด็กอนุบาล. ปรินญาณพนธ์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณี โพธิ์ทา. (2555). ความต้องการศูนย์สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของครูระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. ปรินญาณศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. <https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/9405?mode=full>
- ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ อุไรवास ปรีดีติลก และแสงทิวา ไชยยศ. (2561). มุมห้องเรียน: เลี้ยงเด็กให้รุ่ง ต้องให้เด็กเล่น. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 46 (2), 371-386.
- สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณิศรศาสตร์จุฬาลงกรณ์. (2564). *คู่มือสื่อ เล่น สร้าง เพื่อพัฒนาการคิดของเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท กู๊ดเฮด พรินท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- สุทัศน์ ภูมิภาค. (2562). Active Learning คืออะไร? สอนยังไงให้เป็น Active Learning?. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://kruupdate.com/6998/>
- Fix, A. (2021, March 3). Loose Parts Art Activity for Preschoolers. *Online*. [https:// www.howweelearn.com/loose-parts-art-activity-for-preschoolers/](https://www.howweelearn.com/loose-parts-art-activity-for-preschoolers/)
- Berry, R. (2008). *Assessment for learning*. Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Davis J. (2015). Ocean Theme Transient Art Activity. *Online*. <https://www.learning4kids.net/2015/11/24/ocean-theme-transient-art-activity/>
- Early Excellence Inspirational Learning. (2022). Transient Art and Loose Parts Play. *Online*. <https://earlyexcellence.com/practice-and-pedagogy/transient-art-and-loose-parts-play/>
- Ronnie's Preschool. (2021). A guide and inventory of loose parts. *Online*. <https://childdev.com/wp-content/uploads/2023/08/Loose-Parts-Guide-ebook.pdf>